

Notat om arbejdet med internationale oplevelsesfyrtårne 2009-2010

Dato 22-09-2009

Karin Nygaard Kristensen

Tel. +45 8728 5131

Karin.Kristensen@RU.RM.DK

1-33-76-95-07

Side 1

1. Indledning

Vækstforum besluttede på mødet de 26. januar 2009 at indstille til Regionsrådet, at der bevilges 1 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler til hver af projekterne "Hedens Colosseum", "Planet Randers" og "Element.Z". Regionsrådet bevilgede midlerne på mødet den 25. februar 2009. Midlerne skal bruges til det videre arbejde med projekterne.

Afrapporteringen af dette arbejde indsendes senest den 30. november 2009 sammen med en eventuelt ny ansøgning (inkl. Regionalfondsansøgning) om egentlig risikovillig udviklingsfinansiering i perioden 2010 - 2012.

Ekspertpanel

Det internationale ekspertpanel, som har haft til opgave at vurdere projekterne og komme med anbefalinger til Vækstforum om projekternes markedsmæssige nyskabelse, forretningsmæssige grundlag og organisatoriske bæredygtighed, skal også denne gang bistå Vækstforum.

Ekspertpanelet består af 3 personer:

- Peter Sand, direktør for VEGA. Musikkens Hus, København
- Mark Lorenzen, lektor, Institut for Industriøkonomi og Virksomhedsstrategi, Copenhagen Business School
- Rolf Røtnes, seniorøkonom hos ECON Pöyry, Norge

Ekspertpanelet er sammensat på baggrund af deres fagspecifikke viden om oplevelsesøkonomi og udviklingstrends – samtidig med et lokalt specifikt, nationalt og internationalt kendskab.

2. Overordnet tids- og procesplan

Hvad sker?	Hvornår?
Af rapportering og evt. ny ansøgning (inkl. Regionalfondsansøgning)	30. november 2009
Materialet sendes til ekspertpanelet	Primo december 2009
Ekspertpanelet sender skriftlige overvejelser	7. januar 2010
Ansøger præsenterer projektet for ekspertpanelet	14. januar 2010
Ekspertpanelet afleverer anbefaling til Vækstforum	Ultimo januar 2010
Ansøgningerne fremlægges for Vækstforum med henblik på prioritering og evt. indstilling om bevilling til henholdsvis Regionsråd (regionale erhvervsudviklingsmidler) og Erhvervs- og Byggestyrelsen (midler fra EU's regionalfond)	Vækstforums 1. møde 2010

En evt. ny ansøgning skal fremsendes elektronisk (i pdf-format og ikke som fx e-magazine) til Region Midtjylland inklusiv alle relevante bilag (inklusiv bilag fra den tidligere ansøgningsrunde som også er relevante i forhold til denne ansøgning). Ansøgningen må gerne være på dansk.

Ekspertpanelet får ansøgningsmaterialet tilsendt og hver ekspert gennemfører herefter en skriftlig vurdering af projekterne på baggrund af de opstillede kriterier.

Ekspertpanelet mødes en gang, hvor ansøgerne har mulighed for at præsentere deres projekter. Ekspertpanelet mødes inden præsentationerne for at diskutere i hvilken grad projekterne lever op til udvælgelseskriterierne. Efter præsentationerne fortsætter mødet i ekspertpanelet, som herefter bliver enige om en samlet indstilling til Vækstforum med deres anbefalinger om, hvorvidt, i hvilket omfang og på hvilke betingelser én eller flere ansøgninger skal tilbydes yderligere udviklingsfinansiering i perioden 2010-2012.

3. Krav til af rapportering

De konsortier, der på baggrund af en resultatkontrakt med Region Midtjylland modtager midler til videre udvikling af oplevelsesfyrtårne, skal senest 30. november 2009 aflevere en samlet af rapportering til Region Midtjylland. Nedenfor er opstillet en vejledende ramme til af rapportering.

Af rapportering kan følge nedenstående forslag til disposition:

- Executive summary
- Formål med udviklingsprojektet
- Status for gennemførte aktiviteter i henhold til resultatkontrakten
- Hvilken relevant ny viden er generet og til hvilket formål kan den anvendes
- Hvilken afklaring er der skabt i forhold til projektets videre fremdrift

- Hvilke udfordringer har projektet afdækket og/eller løst
- Hvad er de kritiske faktorer for projektets videre fremdrift – og hvordan kan de imødekommes
- Økonomisk oversigt/afrapportering for gennemførte aktiviteter
- Vurdering af nuværende udbytte for deltagende parter af aktiviteterne
- Indhentning af udtalelse om projektstatus fra alle relevante aktører
- Hvilke nye aktører er kommet til projektet og hvad er deres rolle/bidrag, herunder private virksomheder, videninstitutioner og offentlige myndigheder
- Dokumentation af internationale aktiviteter/partnerskaber og inddragelse af internationale eksperter/kompetencer
- Projektets organisatoriske status og forankring
- Hvilken læring omkring samarbejde mellem projektets aktører er indhøstet

Afrapporteringen skal endvidere indeholde en kopi af eventuelt udarbejdede analyser.

4. Skabelon for ansøgning til det regionale vækstforum

På baggrund af afrapporteringen har konsortierne mulighed for at ansøge vækstforum om yderligere risikovillig udviklingsfinansiering. Det er et krav, at konsortierne har afleveret en tilfredsstillende afrapportering for at komme i betragtning til yderligere udviklingsfinansiering.

Ansøgningen for yderligere risikovillig kapital skal afleveres senest 30. november 2009.

Ansøgningen skal indeholde følgende:

- Beskrivelse af koncept og idé
- Mål for projektet og forventet udbytte af udviklingsfinansieringen
- Samlet budget og dokumentation for ekstern offentlig eller privat medfinansiering
- Projektets internationale, nationale, regionale og lokale forankring og opbakning
- Detaljeret forretningsplan med markedsbeskrivelse, salg og markedsførings aktiviteter, organisering, økonomisk driftsoversigt, finansieringsoversigt
- Detaljeret projektplan for perioden 2010-2012
- Dokumentation af relevante aktørers deltagelse i konsortiet
- Risikoanalyse og vurdering af, hvordan relevante udfordringer håndteres
- Overvejelser i forhold til lovgivning og regelgrundlag

Det er desuden et krav, at der skal nedsættes en følgegruppe med relevante aktører. Region Midtjylland kan vælge at være repræsenteret med en observatør i følgegruppen.

Vækstforum for Region Midtjylland vil på baggrund af ansøgningsmaterialet og vurderingen fra ekspertpanelet dels kunne afgive indstilling til Regionsrådet om medfinansiering af projektet fra de regionale midler til erhvervsudvikling under og dels kunne afgive indstilling til Erhvervs- og Byggestyrelsen om medfinansiering fra EU's Regionalfond.

Det forventes, at konsortierne bidrager med privat medfinansiering af oplevelsesfyrtårnene på minimum 25 pct. af det samlede budget. Privat medfinansiering kan bestå af værdien af medarbejdertimer, udgifter til rejser og udgifter til udstyr anvendt projektet samt direkte kontante tilskud fra private eller fonde.

Såfremt Vækstforum vælger ikke at indstille medfinansiering via de regionale midler til erhvervsudvikling forudsætter en indstilling om støtte fra EU's Regionalfond en egenfinansiering på minimum 50 pct.

Medfinansiering fra de regionale midler til erhvervsudvikling og EU's Regionalfond

Medfinansieringen vil fx kunne anvendes til uddybende analyser, etablering af sekretariat/organisation, udvikling af markedsføring og samarbejde mellem relevante aktører. Midlerne vil ikke kunne anvendes til fysisk blivende investeringer. Midlerne til den fortsatte udvikling af de udvalgte internationale oplevelsesfyrtårne skal komme fra privat medfinansiering, EU's regionalfond og Vækstforums regionale udviklingsmidler.

5. Regelgrundlag for finansiering af oplevelsesfyrtårne

Dette afsnit beskriver de relevante principper for støtte fra EU's regionalfond samt gennemgår kort statsstøttere reglerne i relation til oplevelsesfyrtårnene.

Finansiering af oplevelsesfyrtårne kan enten ske på baggrund af Region Midtjyllands egne midler inden for regional udvikling eller gennem EU's regional- eller socialfond. EU's regional- eller socialfond kan dog maksimalt medfinansiere 50 pct. af projektets samlede budget.

For at opnå medfinansiering fra EU's regional- eller socialfond skal projekterne opfylde en række krav. Helt overordnet skal projekter være forenelige med traktaten og de retsakter der udstedt i forbindelse med udmøntningen af traktaten. Derudover har Fællesskabet en række politikker og aktioner, der fx vedrører konkurrenceregler, offentlig udbud, beskyttelse og forbedring af miljøet, fjernelse af uligheder og fremme af ligestilling mellem mænd og kvinder, som projekterne skal opfylde.

I forbindelse med indstilling af støtte til et fyrtårnsprojekt bør der lægges vægt på følgende overordnede principper:

1. **Additionalitet.** Det støttede projekt skal være supplerende i forhold til den aktivitet, der ville kunne finde sted uden støtten. Ansøgeren må som minimum erklære, at projekt gennemførelsen ikke ville kunne ske i samme omfang, på samme tidspunkt eller inden for samme tidsramme uden støtten.
2. **Nyhedsværdi.** Det støttede projekt skal fremme og integrere innovative og nyskabende aktiviteter. Det betyder, at projektet bør have en demonstrationsværdi på regionalt og nationalt niveau.
3. **Soliditet.** Støttemodtager skal sandsynliggøre, at de har den fornødne tekniske, økonomiske og organisatoriske styrke til at gennemføre projektet.
4. **Væsentlighed.** Det støttede projekt skal være rettet mod en af de fire vækstkilder (innovation, iværksætteri, menneskelige ressourcer og IKT/ny teknologi), have positiv indflydelse på regionens vækstvilkår, understøtte vækstforums erhvervsudviklings-strategi og gennemføres som en større sammenhængende satsning.
5. **Krone-til-krone.** Det støttede projekt skal finansieres efter krone-til-krone-princippet. Det betyder, at EU-tilskuddet skal modsvares af en tilsvarende national finansiering. Den danske finansiering kan komme fra både offentlige og private aktører.

For at modtage midler fra EU skal fyrtårnsprojekterne definere en støttemodtager, der er de projektdeltagere, der gennemfører projektet. Støttemodtager kan være juridiske eller fysiske personer, fx offentlige myndigheder, institutioner, herunder offentlige lignende, fonde og deltagere i netværk.

Der ydes ikke tilskud fra regionalfondsprogrammet til private virksomheder medmindre de indgår i et netværk. Et netværk der består af mindst 5 deltagere, der ikke er interesseforbundne, kan opnå tilskud til sine aktiviteter. Deltagere i et netværk kan fx være viden- og uddannelsesinstitutioner, GTS-institutter, kompetencecentre, brancheorganisationer, erhvervs-servicecentre, lokale erhvervsråd, kommuner, konsulentfirmaer eller andre private virksomheder.

Tilskud til fyrtårnsprojekter i oplevelsesøkonomien kan ske til rådgivning, analyser og udviklingsaktiviteter. Her er der tale om støtte til "bløde" projekter, der navnlig kommer SMV'ere til gode, såsom fx rådgivning, etablering af samarbejde og netværk og erfaringsudveksling.

Den konkrete indsats, der kan støttes (under regionalfondsprogrammet) skal være rettet mod at styrke innovation, videndeling og videnopbygning, etablering og udvikling af nye virksomheder og anvendelse af ny teknologi.

Det indebærer en afgrænsning af indsatsen fra projekter, som ikke har et direkte vækstkildefokus, fx infrastrukturprojekter med generelt attraktivitets-, bosætnings- eller turismesigte. Vedr. sidstnævnte kan generelle markedsføringskampagner ikke støttes.

Det bemærkes, at der dog vil kunne ydes tilskud til fremme af natur- og kulturressourcerne som potentiale for udviklingen af bæredygtig turisme.

Fyrtårnsprojekterne skal finde deres hjemmel under innovation, videndeling og videnopbygning. Her kan støttes udvikling af nye oplevelseskoncepter og – produkter. Fx i et samspil mellem turisterhvervet og andre sektorer.

De støtteberettigede udgifter, der kan støttes er alle projektrelevante udgifter, der er nødvendige for at gennemføre projektet og som afholdes inden for projektperioden og betales inden tilskuddets udbetaling.

Der kan fx ydes tilskud til løn til ansatte, som deltager i gennemførelsen af strukturfondsprojekter. Der kan også ydes tilskud til indirekte omkostninger, der relaterer sig til de projektansatte. Det kan fx være husleje i lejede lokaler, varme, telefon og kontorhold. Bemærk der er særlige regler for opgørelsesmetoden.

EU's statsstøtteregler

Såfremt der indgår private virksomheder i et støtteberettiget netværk skal EU's statsstøtteregler overholdes. Grundlæggende er der lidt forenklet tilgange til at overholde EU's statsstøtteregler, som privat virksomhed. Enten kan man gøre brug af de minimis reglerne eller gruppefritagelser og rammebestemmelser. Hvilket regelsæt, der bør anvendes må bero på en konkret vurdering af det pågældende projekt herunder de involverede virksomheder.

6. Kriterier for udvælgelse af projekter til 4. fase

Internationale fyrtårne der skal opnå risikovillig finansiering skal vurderes på baggrund af en række kriterier, der eksplicit skal iagttage de forhold der gør sig gældende omkring regelgrundlaget, jf. afsnit 5.

På baggrund af Vækstforums Erhvervsudviklingsstrategi og EU's program for Den Europæiske Regionalfond i Danmark 2007-2013 lægges der i udvælgelsen vægt på følgende kriterier:

Projektets nyhedsværdi:

- Projektet skal sikre etablering af en nyskabende og original idé og koncept, der har en stor markedsfølsom nyskabelse
- Der skal dokumenteres internationalt udsyn og inddragelse af de rette internationale aktører

Projektets soliditet:

- Der skal fremlægges et organisatorisk, finansielt og kompetencemæssigt bæredygtigt konsortium bag ansøgningen
- På baggrund af en detaljeret forretningsplan skal det kunne dokumenteres at idéen og konceptet er økonomisk bæredygtigt og på sigt vil kunne få en realistisk driftsøkonomi. Det skal ske i form af konkrete analyser, herunder markedsanalyser. Centrale vurderinger skal udarbejdes/verificeres af uafhængige eksperter
- Der skal præsenteres en arbejdsplan og budget for projektkostninger i perioden 2010-2012, herunder ekstern privat og offentlig medfinansiering
- Der skal dokumenteres, at der er indgået klare aftaler af bindende karakter organisatorisk og økonomisk med relevante konsortieparter og samarbejdsparter

Projektets videndeling:

- For at sikre en bred regional og lokal opbakning til de regionale oplevelsesfyrtårne skal dokumenteres bred inddragelse af regionale og lokale parter f.eks. kommuner og vidensinstitutioner
- Alle relevante lokale, regionale og nationale aktører skal være inddraget i projekter og deres rolle skal dokumenteres

Konsortierne søger midler til perioden 2010-2012, men Region Midtjylland kan for de regionale udviklingsmidlers vedkommende løbende vurdere om konsortierne lever op til de mål og aktiviteter, som bliver aftalt i resultatkontrakten. Opfylder konsortierne ikke de opstillede mål har Region Midtjylland ret til at stoppe finansieringen.